VELIKI (CARSKI) ČASOVI VELIKOGA PETKA

Sastavio Ćiril, arhiepiskop aleksandrijski

Uobičajeno se služe na Veliki petak ujutro, redom jedan za drugim ili u propisano vrijeme: Prvi čas u zoru, Treći čas u 9 sati, Šesti čas u podne i Deveti čas u tri sata poslije podne

PRVI ČAS

NAČALO

Ako je svećenik, govori:

Blagoslovljen Bog naš, svagda, sada i vazda i u vijeke vjekova. *Mi:* Amin.

Ako nema svećenika, reci:

Molitvama svetih otaca naših, Gospode Isuse Kriste Bože naš, pomiluj nas! Amin.

Slava Tebi, Bože naš, slava Tebi!

Care nebeski, Utješitelju, Duše istine! Ti svugdje prebivaš i sve ispunjaš. Riznico dobara i darovatelju života, dođi i nastani se u nama i očisti nas od svake ljage i spasi, o Dobri, duše naše!

Sveti Bože, Sveti Jaki, Sveti Besmrtni,
pomiluj nas! *3x*

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amin.

Presveta Trojice, pomiluj nas! Gospode, oprosti grijehe naše! Vladaru, otpusti bezakonja naša! Sveti, pohodi nas i izliječi slabosti naše radi imena svoga!

Gospode, pomiluj! *3x;* **Slava, I sada:**

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje. Dođi kraljevstvo Tvoje. Budi volja Tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla.

Svećenik: Jer Tvoje je carstvo i moć i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda i u vijeke vjekova. **Amin.**

Gospode, pomiluj! *12 x;* **Slava, I sada:**

Dođite, poklonimo se, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo, Kristu, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo se i padnimo nice pred samim Gospodom Isusom Kristom, Kraljem i Bogom našim.

Psalam 5.

Čuj, o Gospode, riječi moje, jecaje moje razaberi! Osvrni se na glas mog prizivanja, o Kralju moj i Bože moj, jer tebe vruće zazivam! Gospode, zorom glas mi već čuješ, zorom ti već lijem molitve u nadi čekajuć. Jer Ti nisi Bog kom je nepravda mila: zlobniku nema boravka s tobom, opaki ne mogu opstati pred tvojim pogledom. Mrziš sve koji čine bezakonje i uništavaš lažljivce. Varalica i krvopija Gospodu se gadi. Po velikoj dobroti tvojoj unići ću u Dom tvoj; past ću ničice pred svetim Domom tvojim, Gospode, prepun poštovanja. U svojoj me pravdi vodi poradi mojih dušmana, svoj put mi poravnaj pred očima. U njihovim ustima iskrenosti nema, srce im je puno zloće; grlo im je grob otvoren, a jezikom laskaju. Kazni ih, o Bože! Neka propadnu oni i osnove njine, otjeraj ih zbog mnogih nedjela njihovih; ta oni se digoše na tebe. Nek se raduju svi koji se utječu tebi, neka kliču sve dovijeka! Štiti ih, i nek se vesele u tebi koji ljube ime tvoje, jer pravednika, Gospode, ti blagoslivljaš, dobrotom ga svojom ko štitom zaklanjaš.

Psalam 2.

Zašto se bune narodi, zašto puci ludosti snuju? Ustaju kraljevi zemaljski, knezovi se rote protiv Gospoda i Pomazanika njegova: "Skršimo okove njihove i jaram njihov zbacimo!" Smije se onaj što na nebu stoluje, Gospod im se podruguje. Tad im veli u svom gnjevu, žestinom ih on zbunjuje: Ta ja kralja svog postavih nad Sionom, svojom svetom gorom." Obznanjujem odluku Gospodnju: Gospod mi reče: "Ti si sin moj, danas te rodih. Zatraži samo, i dat ću ti puke u baštinu, i u posjed krajeve zemaljske. Vladat ćeš njima palicom gvozdenÄom i razbit ih kao sud lončarski." Opametite se sada, vi kraljevi, Urazumite se, suci zemaljski. Služite Gospodu sa strahom, s trepetom se pokorite njemu, da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova. Blago svima koji se njemu utječu!

Psalam 21.

Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? Daleko si od ridanja moga. Bože moj, vičem danju, al'ne odvraćaš; noću vapijem i nema mi počinka. A ipak, ti u Svetištu prebivaš, Nado Izraelova! U tebe se očevi naši uzdaše, uzdaše se, i ti ih izbavi; k tebi su vikali i spasavali se, u tebe se uzdali, i postidjeli se nisu. A ja, crv sam, a ne čovjek, ruglo ljudi i naroda prezir.Koji me vode, podruguju se meni, razvlače usne, mašu glavom: "U Gospoda se on uzda, neka ga sad izbavi, neka ga spasi ako mu omilje!" Iz krila majčina ti si me izveo, mir mi dao na grudima majke. Tebi sam predan iz materine utrobe, od krila majčina ti si Bog moj. Ne udaljuj se od mene, blizu je nevolja, a nikog nema da mi pomogne. Opkoliše me junci mnogobrojni, bašanski bikovi okružiše mene. Ždrijela svoja razvaljuju na me k'o lav koji plijen kida i riče. Kao voda razlih se, sve mi se kosti rasuše; srce mi posta poput voska, topi se u grudima mojim. Grlo je moje kao crijep suho, i moj se jezik

uz nepce slijepi: u prah smrtni bacio si mene. Opkolio me čopor pasa, rulje me zločinačke okružile. Probodoše mi ruke i noge, sve kosti svoje prebrojiti mogu, a oni me gledaju i zure na me. Haljine moje dijele među sobom i kocku bacaju za odjeću moju. Ali ti, o Gospode, daleko mi ne budi; snago moja, pohiti mi u pomoć! Dušu moju istrgni maču, iz šapa pasjih život moj. Spasi me iz ralja lavljih i jadnu mi dušu od rogova bivoljih! A sada, braći ću svojoj naviještat' ime tvoje, hvalit ću te usred zbora. "Koji se bojite Gospoda, hvalite njega! Svi od roda Jakovljeva, slavite njega! Svi potomci Izraelovi, njega se bojte! Jer nije prezreo ni zaboravio muku jadnika, i nije sakrio lice svoje od njega; kad ga je zazvao, on ga je čuo." Zato ću te hvaliti u zboru veliku, pred vjernicima tvojim izvršit' zavjete. Siromasi će jesti i nasitit će se, hvalit će Gospoda koji traže njega: nek' živi srce vaše dovijeka! Spomenut će se i Gospodu se vratit' svi krajevi zemlje; pred njim će nice pasti sve obitelji pogana. Jer Gospodnje je kraljevstvo, on je vladar pucima. Njemu će se jedinom klanjati svi koji snivaju u zemlji, pred njim se sagnuti svi koji u prah silaze. I moja će duša za njega živjeti, njemu će služiti potomstvo moje. O Gospodu će se pripovijedat' slijedećem koljenu, o njegovoj pravdi naviještati narodu budućem: "Ovo učini Gospod!"

Slava, I sada: Aliluja, aliluja, aliluja, slava tebi, Bože! *Triput.*
Gospode, pomiluj! *Triput.*

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu: *tropar, gl. 1.:*

Kada si bio raspet, Kriste,* prestalo je mučenje i zgažena bi neprijateljska moć!* Jer niti anđeo, niti čovjek,* nego ti sâm, Gospode, si nas spasio:* Slava tebi!

I sada i vazda i u vijeke vjekova. Amin: *Bogorodičan:*

Kako da te nazovemo, Omilostivljena? Nebom - jer si zasjala Suncem pravde? Rajem - jer si procvala Cvijetom neraspadljivosti? Djevicom - jer si ostala nepovrijeđena? Čistom Majkom - jer si na svojim svetim rukama držala Sina, Boga iznad svega? Njega moli za spasenje naših duša!

Stihire, gl. 8.

Danas se zastor hramski razdrije kao prijekor bezakonicima i sunce zrake svoje sakri, gledajući kako se Vladar razapinje.

- Zašto se bune pogani i narodi ispraznosti smišljaju?

Kao ovca na klanje odveli su te bezakonici, Kriste Kralju, i kao nevino janje prikovali na križ, poradi naših grijeha, Čovjekoljupče!

- Skupiše se kraljevi zemaljski i knezovi se sabraše zajedno protiv Gospoda i Pomazanika njegova!

Slava: I sada:

Podnoseći sve, Gospode, govorio si bezaskonicima koji su te uhvatili: Premda ste udarili pastira i raspršili dvanaest ovaca učenika mojih, mogao sam prizvati više od dvanaest legija anđela. No, strpljivo trpim da se ispuni sve sakriveno i otajstveno što sam vam objavio preko proroka mojih. Gospode, slava tebi!

Prokimen proroštva, gl. 4.

Srce njegovo sve bezakonje u sebe pokupi.

– Blažen koji gleda na uboga i siromaha. Srce njegovo...

Čitanje Knjige proroka Zaharije (11, 10-13)

Tad uzeh svoj štap Naklonost i slomih ga da raskinem Savez svoj što ga bijah sklopio sa svim narodima. I on se raskinu onog dana, i trgovci ovcama koji su to gledali doznaše da je to bila riječ Gospodnja. Rekoh im tad: »Ako vam je to dobro, dajte mi plaću; ako nije, nemojte.« Oni mi odmjeriše plaću: trideset srebrnika. A Gospod mi reče: »Baci u riznicu tu lijepu cijenu kojom su me procijenili!« Ja uzeh trideset srebrnika i bacih u riznicu u domu Gospodnjemu.

Čitanje Apostola iz Poslanice Galaćanima (6, 14-18)

Braćo, a ja, Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospoda našega Isusa Krista po kojem je meni svijet raspet i ja svijetu. Uistinu, niti je što obrezanje niti neobrezanje, nego – novo stvorenje. A na sve koji se ovoga pravila budu držali, i na sveg Izraela Božjega – mir i milosrđe! Ubuduće neka mi nitko ne dodijava jer ja na svom tijelu nosim biljege Isusove! Milost Gospoda našega Isusa Krista s duhom vašim, braćo! Amin.

Čitanje Evanđelja po Mateju (27, 1-56).

Kad objutri, svi su glavari svećenički i starješine narodne održali vijećanje protiv Isusa da ga pogube. I svezana ga odveli i predali upravitelju Pilatu. Kada Juda, njegov izdajica, vidje da je Isus osuđen, pokaja se i vrati trideset srebrnjaka glavarima svećeničkim i starješinama govoreći: »Sagriješih predavši krv nedužnu!« Odgovoriše: »Što se to nas tiče? To je tvoja stvar!« I bacivši srebrnjake u Hram, ode te se objesi. Glavari svećenički uzeše srebrnjake i rekoše: »Nije dopušteno staviti ih u hramsku riznicu jer su krvarina.« Posavjetuju se i kupe za njih lončarovu njivu za ukop stranaca. Stoga se ona njiva zove »Krvava njiva« sve do danas. Tada se ispuni što je rečeno po proroku Jeremiji: Uzeše trideset srebrnjaka – cijenu Neprocjenjivoga kojega procijeniše sinovi Izraelovi – 10i dadoše ih za njivu lončarovu kako mi naredi Gospod. Dovedoše dakle Isusa pred upravitelja. Upita ga upravitelj: »Ti li si kralj židovski?« On odgovori: »Ti kažeš.« I dok su ga glavari svećenički i starješine narodne optuživale, ništa nije odgovarao. Tada mu reče Pilat: »Ne čuješ li što sve protiv tebe

svjedoče?« I ne odgovori mu ni na jednu riječ te se upravitelj silno čudio. A o Blagdanu upravitelj je običavao svjetini pustiti jednoga uznika, koga bi već htjeli. Tada upravo bijaše u njih poznati uznik zvani Baraba. Kad se dakle sabraše, reče im Pilat: »Koga hoćete da vam pustim: Barabu ili Isusa koji se zove Krist?« Znao je doista da ga predadoše iz zavisti. Dok je sjedio na sudačkoj stolici, poruči mu njegova žena: »Mani se ti onoga pravednika jer sam danas u snu mnogo pretrpjela zbog njega.« Međutim, glavari svećenički i starješine nagovore svjetinu da zaište Barabu, a Isus da se pogubi. Upita ih dakle upravitelj: »Kojega od ove dvojice hoćete da vam pustim?« A oni rekoše: »Barabu!« Kaže im Pilat: »Što dakle da učinim s Isusom koji se zove Krist?« Oni će: »Neka se razapne.« A on upita: »A što je zla učinio?« Vikahu još jače: »Neka se razapne!« Kad Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veći metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreći: »Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite!« Sav narod nato odvrati: »Krv njegova na nas i na djecu našu!« Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbičevana, preda da se razapne. Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četu. Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivahu ga: »Zdravo, kralju židovski!« Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi. Pošto ga izrugaše, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu. Izlazeći nađu nekoga čovjeka Cirenca, imenom Šimuna, i prisile ga da mu ponese križ. I dođoše na mjesto zvano Golgota, to jest Lubanjsko mjesto, dadoše mu piti vino sa žuči pomiješano. I kad okusi, ne htje piti. A pošto ga razapeše, razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku. I sjedeći ondje, čuvahu ga. I staviše mu ponad glave krivicu napisanu: »Ovo je Isus, kralj židovski.« Tada razapeše s njime dva razbojnika, jednoga zdesna, drugoga slijeva. A prolaznici su ga pogrđivali mašući glavama: »Ti koji razvaljuješ Hram i za tri ga dana sagradiš, spasi sam sebe! Ako si Sin Božji, siđi s križa!« Slično i glavari svećenički s pismoznancima i starješinama, rugajući se, govorahu: »Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka sada siđe s križa pa ćemo povjerovati u nj! Uzdao se u Boga! Neka ga sad izbavi ako mu omilje! Ta govorio je: 'Sin sam Božji!'« Tako ga vrijeđahu i s njim raspeti razbojnici. Od šeste ure nasta tama po svoj zemlji – do ure devete. O devetoj uri povika Isus iza glasa: »Eli, Eli, lema sabahtani?« To će reći: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« A neki od nazočnih, čuvši to, govorahu: »Ovaj zove Iliju.« I odmah pritrča jedan od njih, uze spužvu, natopi je octom, natakne je na trsku i pruži mu piti. A ostali rekoše: »Pusti da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi.« A Isus opet povika iza glasa i ispusti duh. I gle, zavjesa se hramska razdrije odozgor dodolje, nadvoje; zemlja se potrese, pećine se raspukoše, grobovi otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše te izađoše iz grobova nakon

njegova uskrsnuća, uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima. A satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašiše i rekoše: »Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj.« A bijahu ondje i izdaleka promatrahu mnoge žene što su iz Galileje išle za Isusom poslužujući mu; među njima Marija Magdalena i Marija, Jakovljeva i Josipova majka, i majka sinova Zebedejevih.

Zatim:

Korake mi upravljaj po svom obećanju, da nikakva opačina ne ovlada mnome. Izbavi me od nasilja ljudskog i naredbe tvoje ja ću čuvati.

Licem svojim obasjaj slugu svog i nauči me pravilima svojim!

Neka se ispune usta moja hvalom Tvojom, Gospode, da bih pjevao slavu Tvoju, cijeli dan veličinu Tvoju!

Sveti Bože… Slava, I sada: Presveta Trojice; Oče naš…
Uzglas: Jer tvoje je carstvo...

Kondak, gl. 8.

Dođite, proslavimo Onoga koji je radi nas raspet, jer njega vidje Marija na drvu, te govoraše: Ako i raspeće trpiš, ti si Sin i Bog moj!

Gospode, pomiluj! *Četrdeset puta.*

Molitva

Ti koji si u svako vrijeme i u svaki čas, na nebesima i na zemlji štovan i slavljen, Kriste Bože, koji si spor na srdžbu, bogat milosrđem i dobrotom, koji ljubiš pravedne a prema grješnima si milostiv, i koji sve zoveš k spasenju radi obećanja budućih dobara, Ti jedini, Gospode, primi molitve koje ti u ovaj čas upućujemo i upravi život naš prema zapovijedima svojim. Posveti duše naše, očisti tijela naša, ispravi nam misli i pročisti namisli, te nas izbavi od svake brige, nevolje i tjeskobe; okruži nas svetim anđelima svojim da njihovom zaštitom čuvani i vođeni, prispijemo k jedinstvu vjere i spoznaji neizrecive slave tvoje, jer Ti si blagoslovljen u vijeke vjekova. Amin.

Gospode, pomiluj! *3x* **Slava: I sada:**

Časniju od kerubina i neusporedivo slavniju od serafina, koja si bez povrede Boga-Riječ rodila, kao istinsku Bogorodicu, tebe veličamo.

(Ako je svećenik:

Imenom Gospodnjim blagoslovi, oče.

S: Bože, budi nam milostiv i blagoslovi nas, rasvijetli lice svoje nad nama i pomiluj nas.)

Kriste, Svjetlo istinsko, Ti prosvjećuješ i posvećuješ svakoga čovjeka koji dolazi na svijet! Neka se utisne na nama znamen svjetla lica Tvoga da

bismo u njemu ugledali nedostupno Svjetlo. Korake naše upravi k izvršavanju zapovijedi Tvojih, po molitvama prečiste Majke Tvoje i svih svetih Tvojih. Amin.

OTPUST

Ako je svećenik:

S: Slava Tebi Kriste, Bože ufanje naše, slava tebi.

N: **Slava, I sada. Gospode, pomiluj.** *3x.* **Blagoslovi.**

S: Krist, pravi Bog naš, molitvama prečiste Majke svoje, prepodobnih i bogonosnih otaca naših i svih svetih, neka nas pomiluje i spasi jer je dobar i čovjekoljubiv. **Amin.**

Ako nema svećenika, reci:

Gospode Isuse Kriste, pravi Bože naš, molitvama prečiste Majke Tvoje i svih svetih zaštitnika naših, neka ova molitva bude Tebi ugodna, a nama grješnicima korisna. O, Gospode, spasi nas, pomiluj nas i sve čuvaj nas, jer si dobar i čovjekoljubiv. Amin.

Molitvama svetih otaca naših, Gospode Isuse Kriste, Bože naš, pomiluj nas.

TREĆI ČAS

Dođite, poklonimo se, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo, Kristu, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo se i padnimo nice pred samim Gospodom Isusom Kristom, Kraljem i Bogom našim.

Psalam 34

Optuži, Gospode, tužitelje moje i napadni one koji mene napadaju! Stavi oklop, uzmi štit svoj i ustani meni u pomoć! Zavitlaj kopljem i presretni progonitelje moje, reci mojoj duši: "Ja sam tvoje spasenje." Nek' se smetu i postide koji život moj traže, nek' uzmaknu i nek' se posrame koji mi propast snuju! Nek' budu k'o pljeva na vjetru kad ih Anđeo Gospodnji potjera! Mračni i skliski bili im putovi kad ih Anđeo Gospodnji bude gonio! Bez razloga napeše mi mrežu, bez razloga grob duši mojoj iskopaše. Propast će ih stići iznenada, u mrežu koju napeše sami će se uhvatiti, past će u jamu što je iskopaše! A moja će duše klicati u Gospodu, radovat će se u spasenju njegovu. Sve će kosti moje govoriti: Tko je, Gospode, poput tebe koji ubogog spasavaš od silnika, jadnika i siromaha od pljačkaša? Ustadoše svjedoci opaki: pitaju me za ono što ne znam. Vraćaju mi zlo za dobro, duša moja zapada u osamu. U bolesti njihovoj nosio sam kostrijet, dušu svoju postom morio, i molitva mi se u krilo vraćala. Kao za prijateljem, za bratom - obilažah tužan; od žalosti se pogurih kao onaj što za majkom žali. A sada kad posrnuh ja, oni se raduju, skupiše se protiv mene da udare iznenada, i bez prestanka oni me razdiru. Ruglom na ruglo iskušavaju me i zubima škripaju na mene. Gospode, dokle ćeš gledati? Istrgni mi dušu nasrtajima njihovim, otmi lavovima jedino dobro moje! Zahvalit ću ti u velikom zboru, slavit ću te među pukom brojnim. Nek' se ne raduju nada mnom dušmani nepravedni, nek' ne namiguju očima oni koji me nizašto mrze! Jer oni ne misle o miru, već spletke snuju protiv mirnih u zemlji. Razvaljuju svoja usta na me i govore: "Ha, ha, vidjesmo očima svojim!" Ti sve vidiš, Gospode! Nemoj šutjeti! Gospode, od mene se ne udaljuj! Preni se, ustani da me obraniš, Bože moj, Gospode, vodi parnicu moju! Po svojoj me pravdi sudi, Gospode, Bože moj, nek' se ne raduju nada mnom! Nek' ne misle u srcu: "Ispunila nam se želja!" Nek' ne reknu: "Progutali smo ga!" Nek' se postide i posrame svi zajedno koji se nesreći mojoj raduju! Nek' se odjenu stidom i sramotom oni koji se podižu na me! Nek' radosno kliču kojima je pravo moje na srcu i nek' svagda govore: "Velik je Gospod! Milo mu je spasenje sluge njegova!" A moj će jezik kazivati pravdu tvoju i hvalu tebi navijeke.

Psalam 108.

Bože, diko moja, nemoj šutjeti! Usta bezbožna i prijevarna na me se otvaraju, govore mi jezikom lažljivim, riječima me mržnje okružuju, bezrazložno me napadaju. Za moju me ljubav oni optužuju, a ja se samo molim. Uzvraćaju mi zlo za dobro, mržnju za ljubav moju. "Digni protiv njega bezbožnika i tužitelj nek' mu stane zdesna! Kad mu se bude sudilo, nek' bude osuđen, i molitva mu se za grijeh uzela! Dani njegovi nek' budu malobrojni, njegovu službu nek' dobije drugi! Djeca njegova nek' postanu siročad, a njegova žena udovica! Nek' mu djeca budu skitnice, prosjaci, nek' budu bačena iz opustjelih domova! Nek' mu lihvar prigrabi sav posjed, tuđinci nek' razgrabe plod muke njegove! Nitko ne imao prema njemu samilosti, nitko se ne smilovao siročadi njegovoj! Neka mu se zatre potomstvo, u drugome koljenu neka se utrne ime njegovo! Spominjao se Gospod grijeha njegovih, i grijeh njegove majke nek' se ne izbriše: nek budu svagda Gospodu pred očima! Neka se sa zemlje izbriše spomen njihov!" Jer se ne spomenu da čini milosrđe, već proganjaše bijedna i uboga i u smrt gonjaše čovjeka srca shrvana. Prokletstvo je ljubio, pa neka ga stigne; blagoslova ne htjede, daleko nek' je od njega! Prokletstvom nek' se odjene kao haljinom, neka kao voda uđe u njega i kao ulje u kosti njegove. Bilo mu haljinom kojom se pokriva, pojas kojim se svagda paše! Tako nek' plati Gospod tužiteljima mojim koji zlo govore protiv duše moje!

A ti, Gospode Bože, rad imena svog zauzmi se za me, spasi me jer je dobrostiva ljubav tvoja! Jer bijedan sam i ubog, i srce je moje ranjeno u meni. K'o sjena što se naginje ja nestajem, progone me kao skakavca. Od posta mi koljena klecaju i tijelo moje omrša. Ruglom sam njima postao, kimaju glavom kad me vide. Pomozi mi, Gospode, Bože moj, po doborti me svojoj spasi! Nek' upoznaju da je ovo ruka tvoja i da si ti ovo učinio, Gospode! Oni nek' proklinju, ti blagoslivljaj; nek' se postide koji se na me podižu, a sluga tvoj nek' se raduje! Stidom nek' se odjenu tužitelji moji i sramotom svojom nek' se k'o plaštem pokriju! Slavit ću Gospoda iz svega grla i hvalit' ga u veliku mnoštvu jer stoji s desne siromahu da mu dušu spasi od sudaca.

Psalam 50

Pomiluj me, Bože, po milosrđu svome, po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje! Operi me svega od moje krivice, od grijeha me mojega očisti. Bezakonje svoje priznajem, grijeh je moj svagda preda mnom. Tebi, samom tebi ja sam zgriješio i učinio što je zlo pred tobom: Pravedan ćeš biti kad progovoriš, bez prijekora kada presudiš. Evo, grješan sam već rođen, u grijehu me zače majka moja. Evo, ti ljubiš srce iskreno, u dubini duše učiš me mudrosti. Poškropi me izopom da se očistim, operi me, i bit ću bjelji od snijega! Objavi mi radost i veselje, nek se obraduju kosti satrvene! Odvrati lice od grijeha mojih, izbriši svu moju krivicu! Čisto srce stvori mi,

Bože, i duh postojan obnovi u meni! Ne odbaci me od lica svojega i svoga svetog duha ne uzmi od mene! Vrati mi radost svoga spasenja i učvrsti me duhom spremnim. Učit ću bezakonike tvojim stazama, i grješnici tebi će se obraćati. Oslobodi me od krvi prolivene, Bože, Bože, spasitelju moj! Nek mi jezik kliče pravednosti tvojoj. Otvori, Gospode, usne moje, i usta će moja navještati hvalu tvoju. Žrtve ti se ne mile, kad bih dao paljenicu, ti je ne bi primio. Žrtva Bogu duh je raskajan; srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti. U svojoj dobroti milostiv budi Sionu, i opet sagradi jeruzalemske zidine! Tada će Ti biti mile žrtve pravedne, prinosi i paljenice, i tad će se prinositi teoci na žrtveniku tvojemu.

Slava, I sada:

Aliluja, aliluja, aliluja, slava tebi, Bože! *Triput.* **Gospode, pomiluj!** *Triput.*

Slava: Tropar, gl. 6.

Tebe, Gospode, živote svih, Židovi na smrt osudiše! Oni koji pomoću štapa nogama prijeđoše Crveno more, tebe na križ pribiše! I koji iz stijene med sisahu, priniješe ti žuč! No, ti si dragovoljno sve podnio da nas oslobodiš od ropstva neprijatelja: Kriste Bože, slava tebi!

I sada:

Bogorodice, Ti si prava loza, jer si nam urodila plodom života. Tebi se molimo: Moli se, Vladarice, sa svetim apostolima, da se spase duše naše!

Zatim:

Stihire, gl. 8.

Zbog straha od Židova, Petar, prijatelj tvoj i bližnji, odrekao se tebe, Gospode, i plačući ovako vapio: Pogledaj na suze moje, Milosrdni, jer rekoh da ću vjeru sačuvati a ne sačuvah. Primi tako i naše pokajanje i pomiluj nas!

- ***Gospode, čuj riječi moje i razumi vapaj moj.***

Dok se vojnici tebi rugahu, Gospode, prije časnoga križa tvojega, užasavahu se sve umne sile jer si ponio vijenac poruge ti koji si zemlju cvijećem ukrasio! I haljinu srama si obukao, ti koji oblacima nebo odijevaš, jer tvoja briga za sve otkriva milosrđe tvoje. Kriste, velika je milost tvoja, slava tebi!

-*Počuj glas molitve moje, kralju moj i Bože moj.*

Slava, I sada, glas 5.:

Dok su te križu odvlačili, ovako si zborio, Gospode: Za koje djelo me razapinjete, Židovi? Za to što vaše nemoćne ukrijepih? Ili što mrtve kao oda sna podigoh? Što iscijelih ženu koja je krvarila i pomilovah

Kananejku? Za koje me djelo hoćete ubiti, Židovi? Bezakonici! Ugledat ćete u slavi Krista koga sada probadate!

Prokimen, gl. 4.

Jer sam na rane spreman i muka je moja vazda preda mnom. – Gospode, nemoj me ogoliti jarošću svojom niti me gnjevom svojim kazniti. Jas am na rane spreman…

Čitanje iz Knjige proroka Izaije (50, 4-11)

Gospod Bog dade mi jezik vješt da znam riječju krijepiti umorne. Svako jutro on mi uho budi da ga slušam kao učenici. Gospod Bog uši mi otvori: ne protivih se niti uzmicah. Leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu čupahu, i lica svojeg ne zaklonih od uvreda ni od pljuvanja. Gospod Bog mi pomaže, zato se neću smesti. Zato učinih svoj obraz k'o kremen, i znam da se neću postidjeti. Blizu je onaj koji mi pravo daje. Tko će se pravdati sa mnom? Iziđimo zajedno! Tko je protivnik moj u parnici? Nek' mi se približi! Gle, Gospod Bog mi pomaže, tko će me osuditi? Svi će se oni k'o haljina izlizati, moljac će ih razjesti. Tko god se od vas Gospoda boji, nek' posluša glas sluge njegova! Tko u tmini hodi, bez tračka svjetlosti, nek' se uzda u ime Gospodnje, nek' se na Boga svog osloni. Ali svi vi oganj palite, raspirujete žeravicu. Idite u plamenove ognja svojega, i u žeravu koju raspiriste. Tako će vam moja učiniti ruka: ležat ćete u mukama.

Čitanje Apostola iz Poslanice Rimljanima (5, 6-10)

Braćo, doista, dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije.9Koliko li ćemo se više sada, pošto smo opravdani krvlju njegovom, spasiti po njemu od srdžbe? Doista, ako se s Bogom pomirismo po smrti Sina njegova dok još bijasmo neprijatelji, mnogo ćemo se više, pomireni, spasiti životom njegovim.

Čitanje Evanđelja po Marku (15, 16-41).

Vojnici ga odvedu u unutarnjost dvora, to jest u pretorij, pa sazovu cijelu četu i zaogrnu ga grimizom; spletu trnov vijenac i stave mu na glavu te ga stanu pozdravljati: »Zdravo, kralju židovski!« I udarahu ga trskom po glavi, pljuvahu po njemu i klanjahu mu se prigibajući koljena. A pošto ga izrugaše, svukoše mu grimiz i obukoše mu njegove haljine. I izvedu ga da ga razapnu. I prisile nekog prolaznika koji je dolazio s polja, Šimuna Cirenca, oca Aleksandrova i Rufova, da mu ponese križ. I dovuku ga na

mjesto Golgotu, što znači Lubanjsko mjesto. I nuđahu mu piti namirisana vina, ali on ne uze. Kad ga razapeše, razdijele među se haljine njegove bacivši za njih kocku – što će tko uzeti. A bijaše treća ura kad ga razapeše. Bijaše napisan i natpis o njegovoj krivici: »Kralj židovski.« A zajedno s njime razapnu i dva razbojnika, jednoga njemu zdesna, drugoga slijeva. Prolaznici su ga pogrđivali mašući glavama: »Ej, ti, koji razvaljuješ Hram i sagradiš ga za tri dana, 30spasi sam sebe, siđi s križa!« Slično i glavari svećenički s pismoznancima rugajući se govorahu jedni drugima: »Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Krist, kralj Izraelov! Neka sad siđe s križa da vidimo i povjerujemo!« Vrijeđahu ga i oni koji bijahu s njim raspeti. A o šestoj uri tama nasta po svoj zemlji – sve do ure devete. O devetoj uri povika Isus iza glasa: »Eli, Eli lama sabahtani?« To znači: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« Neki od nazočnih čuvši to govorahu: »Gle, Iliju zove.« A jedan otrča, natopi spužvu octom, natakne na trsku i pruži mu piti govoreći: »Pustite da vidimo hoće li doći Ilija da ga skine.« A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu. I zavjesa se hramska razdrije nadvoje, odozgor dodolje. A kad satnik koji stajaše njemu nasuprot vidje da tako izdahnu, reče: »Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!« Izdaleka promatrahu i neke žene: među njima Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Mlađega i Josipa, i Saloma – te su ga pratile kad bijaše u Galileji i posluživale mu – i mnoge druge koje uziđoše s njim u Jeruzalem.

Stihovi

Blagoslovljen Gospod Bog, blagoslovljen Gospod dan za danom, uzdiže nas Bog, naš Spasitelj.

Bog naš jest Bog koji spasava.

Sveti Bože…. Slava, I sada: Presveta Trojice, Slava I sada: Oče naš…

Kondak, gl. 8.

Dođite, proslavimo Onoga koji je radi nas raspet, jer njega vidje Marija na drvu, te govoraše: Ako i raspeće trpiš, ti si Sin i Bog moj!

Gospode, pomiluj! *40 puta.*

Molitva

Ti koji si u svako vrijeme i u svaki čas, na nebesima i na zemlji štovan i slavljen, Kriste Bože, koji si spor na srdžbu, bogat milosrđem i dobrotom, koji ljubiš pravedne a prema grešnima si milostiv, i koji sve zoveš k spasenju radi obećanja budućih dobara, Ti jedini, Gospode, primi molitve koje ti u ovaj čas upućujemo i upravi život naš prema zapovijedima svojim. Posveti duše naše, očisti tijela naša, ispravi nam misli i pročisti namisli, te nas izbavi od svake brige, nevolje, i tjeskobe; okruži nas svetim anđelima svojim da njihovom zaštitom čuvani i praćeni, prispijemo k jedinstvu vjere

i spoznaji neizrecive slave tvoje, jer Ti si blagoslovljen u vijeke vjekova. Amin.

Optust

Gospode, pomiluj! *3x* **Slava, I sada**:

Časniju od kerubina i neusporedivo slavniju od serafina, koja si bez povrede Boga - Riječ rodila, kao istinsku Bogorodicu, tebe veličamo.

Ako je svećenik prisutan:

Imenom Gospodnjim blagoslovi, oče.

S: Bože, budi nam milostiv i blagoslovi nas, rasvijetli lice svoje nad nama i pomiluj nas.

Molitva Svetoga Bazilija Velikog

Vladaru, Oče Svevladaru, Gospode Sine, jedinorođeni, Isuse Kriste i Sveti Duše, jedno Božanstvo i jedna Moći, pomiluj mene grješnoga i po prusadbama samo Tebi znanim, spasi mene, nedostojnoga slugu svojega, jer si blagoslovljen u vijeke vjekova. Amin.

Ako je svećenik:

S: Slava Tebi Kriste, Bože ufanje naše, slava tebi.

N: **Slava, I sada. Gospode, pomiluj.** *3x.* **Blagoslovi.**

S: Krist, pravi Bog naš, molitvama prečiste Majke svoje, prepodobnih i bogonosnih otaca naših i svih svetih, neka nas pomiluje i spasi jer je dobar i čovjekoljubiv. **Amin.**

Kad nema svećenika, reci:

Gospode Isuse Kriste, pravi Bože naš, molitvama prečiste Majke Tvoje i svih svetih zaštitnika naših, neka ova molitva bude Tebi ugodna, a nama grješnicima korisna. O, Gospode, spasi nas, pomiluj nas i sve čuvaj nas, jer si dobar i čovjekoljubiv. Amin.

Molitvama svetih otaca naših, Gospode Isuse Kriste, Bože naš, pomiluj nas.

ŠESTI ČAS

(Načalo)

Dođite, poklonimo se, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo, Kristu, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo se i padnimo nice pred samim Gospodom Isusom Kristom, Kraljem i Bogom našim.

Psalam 53

Spasi me, Bože, svojim imenom i jakošću svojom izbori mi pravdu! Poslušaj, Bože, moju molitvu i usliši riječi usta mojih! Oholice ustadoše na me i moj život traže silnici: na Boga se ne osvrću. Evo, Bog mi pomaže, Gospodin krijepi život moj. Okreni nesreću na dušmane moje, zatri ih u vjernosti svojoj. Od srca rado ću ti žrtvovati, slavit ću ti ime, Gospode, jer je dobrostivo, jer ti me izbavi iz svake nevolje, i oko moje vidje postiđene moje dušmane.

Psalam 139

Izbavi me, Gospode, od čovjeka zlobna, zaštiti me od čovjeka nasilna: od onih koji pakosti u srcu smišljaju i čitav dan začinju kavge. Kao zmije bruse jezike svoje, pod usnama im je otrov ljutičin. Spasi me, Gospode, od ruku zlotvora, čuvaj me od čovjeka nasilna koji hoće da mi noga posrne. Oholice mi potajno nastavljaju zamku, užetima mrežu pletu, kraj puta klopke mi stavljaju. Zavapih Gospodu: "Ti si Bog moj! Poslušaj, Gospode, krik mojih molitava! Gospode, Bože moj, spasitelju silni moj, u dan boja zakloni mi glavu!" Ne daj da se ispune želje zlotvora, ne daj da svoje on izvrši namjere! Nek' glavu ne podignu oni koji me opkoliše, nek' na njih padne zloba njihovih usana! Nek' daždi po njima ugljevlje ognjeno, nek' se strovale u jamu da više ne ustanu! Opadač se neće održat' na zemlji, silnika će odjednom zgrabiti nesreća. Znam da će Gospode dati pravo ubogu i pravicu siromasima. Zaista, pravedni će tvoje ime slaviti, pred tvojim će licem boraviti čestiti.

Psalam 90.

Ti što prebivaš pod zaštitom Višnjega, što počivaš u sjeni Svemogućega, reci Gospodu: "Zaklone moj! Utvrdo moja! Bože moj u koga se uzdam!" Jer on će te osloboditi od zamke ptičarske, od kuge pogubne. Svojim će te krilima zaštititi, i pod njegova ćeš se krila skloniti: Vjernost je njegova štit i obrana! Nećeš se bojati strašila noćnoga ni strelice što leti danju, ni kuge što se šulja kroz tmine, ni pošasti što hara o podne. Pa nek padaju tisuće kraj tebe, deseci tisuća s desne tvoje, tebi se neće primaći! Tek što okom pogledaš, već ćeš vidjeti plaću grješnika. Jer Gospod je zaklon tvoj,Višnjega odabra sebi za okrilje. Neće te snaći nesreća, nevolja se neće prikučiti šatoru tvojemu. Jer anđelima svojim zapovjedi da te čuvaju na svim putima tvojim. Na rukama

će te nositi da se ne spotakneš o kamen. Nogom ćeš gaziti lava i ljuticu, zgazit ćeš lavića i zmiju. Izbavit ću ga jer me ljubi, zakrilit ga jer poznaje ime moje Zazvat će me, a ja ću ga uslišiti, s njim ću biti u nevolji, spasit ću ga i proslaviti. Nasitit ću ga danima mnogim, pokazat mu spasenje svoje."

Slava, I sada:

Aliluja, aliluja, aliluja, slava Tebi, Bože! *3x*

Gospode, pomiluj!*3x*

Slava:

Tropar, gl. 2.

Spasenje si izvršio posred zemlje, Kriste Bože! Na križu si raširio prečiste ruke svoje sabravši sve narode koji ti kliču: Gospode, slava tebi!

I sada:

Budući da se ne usuđujemo izravno moliti zbog mnoštva grijeha naših, ti, Bogorodice Djevo, moli Njega koji je od tebe rođen, jer majčinska molitva mnogo može kod Vladareva milosrđe. Nemoj prezreti prošnje grješnika, o Prečista: Tá On je milostiv i može spasiti, jer je i poradi nas i muku prihvatio.

Zatim:

Stihiri, gl. 8.

Ovako govori Gospod Židovima: Puče moj, što učinih tebi, ili u čem ožalostih tebe? Slijepima tvojim svjetlost očiju vratih, gubavce tvoje očistih, čovjeka koji ležaše na odru podigoh. Puče moj, što učinih tebi i čime si mi uzvratio? Umjesto mane žuč, umjesto vode ocat, umjesto ljubavlji na križ me pribiste! Neću više podnositi, već ću potzvati moje narode neznabožačke i oni će me proslaviti s Ocem i Duhom i ja ću ih obdariti životom vječnim!

- Žuči me nahraniše i u žedi mojoj octom me napojiše.

Zakonoznanci Izraelovi, Židovi i farizeji, zbor apostola vam dovikuje: Evo Hrama kojeg ste porušili! Evo Jaganjca kojega ste razapeli i u grob položili! No, On svojom snagom uskrsnu! Ne zavaravajte se, Židovi, On je onaj koji vas je u moru spasio i u pustinji nahranio. On je život, svjetlo i mir svijeta!

- Spasi me, Bože, jer dođoše vode do duše moje.

Zakonoznanci Izraelovi…

Slava, I sada: gl. 5.:

Dođite, kršćanski narodi, pogledajmo što je to ugovorio izdajnik Juda s bezakoničkim svećenicima protiv Spasa našega. Danas su učinili da besmrtna Riječ zasluži smrt i predavši je Šilatu, na Lubanjskom mjestu razapeli. Podnijevši to, Spas naš vapijaše govoreći: Oprosti im, Oče, ovaj grijeh, kako bi narodi razumijeli uskrsnuće od mrtvih!

Prokimen, gl. 4.

Gospode, Gospode naš, divno li je ime tvoje po svoj zemlji.
– Jer veličanstvo tvoje nebesa natkriljuje. Gospode, Gospode naš…

Čitanje iz Knjige proroka Izaije (52, 13 – 54,1)

Gle, uspjet će sluga moj, podignut će se, uzvisit' i proslaviti! Kao što se mnogi užasnuše vidjevši ga – tako mu je lice bilo neljudski iznakaženo te obličjem više nije naličio na čovjeka – tako će on mnoge zadiviti narode, i kraljevi će pred njim usta stisnuti, videć' ono o čemu im nitko nije govorio, shvaćajuć' ono o čemu nikad čuli nisu: Kliči, nerotkinjo, koja nisi rađala; podvikuj od radosti, ti što ne znaš za trudove! Jer osamljena više djece ima negoli udana, kaže Gospod.

Čitanje Apostola iz Poslanice Hebrejima (2, 11-18)

Braćo, dolikovalo je doista da Onaj radi kojega je sve i po kojemu je sve – kako bi mnoge sinove priveo k slavi – po patnjama do savršenstva dovede Početnika njihova spasenja. [11]Ta i Posvetitelj i posvećeni – svi su od jednoga! Zato se on i ne stidi zvati ih braćom, kad veli: *Braći ću svojoj naviještat ime tvoje, hvalit ću te usred zbora.* I još: *Ja ću se u njega uzdati,* i još: *Evo, ja i djeca koju mi Bog dade.* Pa budući da *djeca* imaju zajedničku krv i meso, i sam on tako postade u tome sudionikom da smrću obeskrijepi onoga koji imaše moć smrti, to jest đavla, pa oslobodi one koji – od straha pred smrću – kroza sav život bijahu podložni ropstvu. Ta ne zauzima se dašto za anđele, nego *se zauzima za potomstvo Abrahamovo.* Stoga je trebalo da u svemu postane braći sličan, da milosrdan bude i ovjerovljen Veliki svećenik u odnosu prema Bogu kako bi okajavao grijehe naroda. Doista, u čemu je iskušan trpio, može iskušavanima pomoći.

Čitanje Evanđelja po Luki (23, 32-49).

U ono vrijeme vodili su i drugu dvojicu, zločince, da ih s njime pogube. I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva. A Isus je govorio: »Oče, oprosti im, ne znaju što čine!« *I razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocke.* Stajao je ondje narod i *promatrao.* A *podrugivali se* i glavari govoreći: »Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!« Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga *octom* govoreći: »Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!« A bijaše i natpis ponad njega: »Ovo je kralj židovski.« Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: »Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!« A drugi ovoga prekoravaše: »Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on

– on ništa opako ne učini.« Onda reče: »Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje.« A on će mu: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju!« Bijaše već oko šeste ure kad nasta tama po svoj zemlji – sve do ure devete, jer sunce pomrča, a hramska se zavjesa razdrije po sredini. I povika Isus iza glasa: *»Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!«* To rekavši, izdahnu. Kad satnik vidje što se zbiva, stane slaviti Boga: »Zbilja, čovjek ovaj bijaše pravednik!« I kad je sav svijet koji se zgrnuo na taj prizor vidio što se zbiva, vraćao se bijući se u prsa. *Stajahu* podalje i gledahu to svi *znanci* njegovi i žene koje su za njim išle iz Galileje.

Zatim:

Stihovi

Neka nas pretekne smilovanje Tvoje, Gospode, jer smo jako nevoljni. Pomozi nam, Bože, Spasitelju naš, zbog slave imena svojega, Gospode, oslobodi nas i otpusti nam grijehe radi imena svoga!

Sveti Bože… Slava, I sada: Presveta Trojice, Slava, I sada: Oče naš;

Kondak, gl. 8.

Dođite, proslavimo Onoga koji je radi nas raspet, jer njega vidje Marija na drvu, te govoraše: Ako i raspeće trpiš, ti si Sin i Bog moj!

Gospode, pomiluj! *40 puta*

Molitva

Ti koji si u svako vrijeme i u svaki čas, na nebesima i na zemlji štovan i slavljen, Kriste Bože, koji si spor na srdžbu, bogat milosrđem i dobrotom, koji ljubiš pravedne a prema grešnima si milostiv, i koji sve zoveš k spasenju radi obećanja budućih dobara, Ti jedini, Gospode, primi molitve koje ti u ovaj čas upućujemo i upravi život naš prema zapovijedima svojim. Posveti duše naše, očisti tijela naša, ispravi nam misli i pročisti namisli, te nas izbavi od svake brige, nevolje, i tjeskobe; okruži nas svetim anđelima svojim da njihovom zaštitom čuvani i praćeni, prispijemo k jedinstvu vjere i spoznaji neizrecive slave tvoje, jer Ti si blagoslovljen u vijeke vjekova. Amin.

Gospode, pomiluj! *3x* **Slava: I sada:**

Časniju od kerubina i neusporedivo slavniju od serafina, koja si bez povrede Boga-Riječ rodila, kao istinsku Bogorodicu, tebe veličamo.

(Ako je svećenik:

Imenom Gospodnjim blagoslovi, oče.

S: Bože, budi nam milostiv i blagoslovi nas, rasvijetli lice svoje nad nama i pomiluj nas.)

Molitva Svetog Bazilija Velikoga

Bože i Gospode sila i Stvoritelju svega stvorenoga! Ti si po milosrđu svoje besprimjerne milosti poslao Gospoda našega Isusa Krista za spasenje roda našega, i časnim njegovim križem rastrgao zadužnicu grijeha naših i tako pobijedio knezove i vlasti tame. Zato, čovjekoljubivi Vladaru, primi od nas grješnika ove zahvalnice i molbenice i izbavi nas od svakoga pogubnog i tamnog grijeha i svakoga vidljivog i nevidljivog neprijatelja koji nam želi napakostiti. Strahu Tvojemu pribij tjelesnost našu i ne dopusti da se srca naša priklone zlim riječima ili mislima, ljubavlju svojom rani duše naše da bismo, svagda upirući pogledom prema Tebi i vođeni Tvojom svjetlošću, gledajući Tebe nedostupno i vječno Svjetlo, upućivali sveudiljno ispovijedanje i zahvaljivanje Tebi: vječnomu Ocu s jedinorođenim Tvojim Sinom i presvetim i dobrim i životvornim Tvojim Duhom, sada i vazda i u vijeke vjekova. Amin.

OTPUST

Ako je svećenik:

S: Slava Tebi Kriste, Bože ufanje naše, slava tebi.

N: **Slava, I sada. Gospode, pomiluj.** *3x.* **Blagoslovi.**

S: Krist, pravi Bog naš, molitvama prečiste Majke svoje, prepodobnih i bogonosnih otaca naših i svih svetih, neka nas pomiluje i spasi jer je dobar i čovjekoljubiv. **Amin.**

Ako nema svećenika, reci:

Gospode Isuse Kriste, pravi Bože naš, molitvama prečiste Majke Tvoje i svih svetih zaštitnika naših, neka ova molitva bude Tebi ugodna, a nama grješnicima korisna. O, Gospode, spasi nas, pomiluj nas i sve čuvaj nas, jer si dobar i čovjekoljubiv. Amin.

Molitvama svetih otaca naših, Gospode Isuse Kriste, Bože naš, pomiluj nas.

DEVETI ČAS

(Načalo)

Dođite, poklonimo se, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo, Kristu, Kralju našemu Bogu.
Dođite, poklonimo se i padnimo nice pred samim Gospodom Isusom Kristom, Kraljem i Bogom našim.

Psalam 68

Spasi me, Bože: vode mi dođoše do grla! U duboko blato zapadoh i nemam kamo nogu staviti; u duboku tonem vodu, pokrivaju me valovi. Iznemogoh od vikanja, grlo mi je promuklo, oči mi klonuše Boga mog čekajuć'. Brojniji su od vlasi na glavi mojoj oni koji me mrze nizašto. Tvrđi su od kostiju mojih oni što mi se nepravedno protive: zar mogu vratiti što nisam oteo? Bože, ti znadeš bezumnost moju, moji ti grijesi nisu sakriti. Nek' se ne postide zbog mene koji se u te uzdaju, Gospode, Bože nad Vojskama! Neka se ne posrame zbog mene koji traže tebe, Bože Izraelov! Jer zbog tebe podnesoh pogrdu, i stid mi pokri lice. Tuđinac postadoh braći i stranac djeci majke svoje. Jer me izjela revnost za Dom tvoj i poruge onih koji se rugaju tebi padoše na me. Dušu sam postom mučio, okrenulo mi se u ruglo. Uzeh kostrijet za haljinu, i postah im igračka. Koji sjede na vratima protiv mene govore, vinopije mi rugalice poju. No tebi se molim, Gospode, u vrijeme milosti, Bože; po velikoj dobroti svojoj ti me usliši po svojoj vjernoj pomoći! Izvuci me iz blata da ne potonem, od onih koji me mrze izbavi me - iz voda dubokih. Nek' me ne pokriju valovi, nek' me ne proguta dubina, nek' bezdan ne zatvori usta nada mnom! Usliši me, Gospode, jer je dobrostiva milost tvoja, po velikom milosrđu pogledaj na me! Ne sakrivaj lica pred slugom svojim; jer sam u stisci, usliši me brzo! Približi se duši mojoj i spasi je; zbog dušmana mojih oslobodi me! Ti mi znadeš porugu, stid i sramotu, pred tvojim su očima svi koji me muče. Ruganje mi slomilo srce i klonuh; čekao sam da se tko sažali nada mnom, ali ga ne bi; i da me tko utješi, ali ga ne nađoh. U jelo mi žuči umiješaše, u mojoj me žeđi octom napojiše. Nek' im stol bude zamka, a žrtvene gozbe stupica! Nek' im potamne oči da ne vide, nek' im bokovi zasvagda oslabe! Izlij na njih ljutinu, žar tvoga gnjeva nek' ih zahvati! Njihova kuća nek' opusti, u njihovu šatoru nek' nitko ne stanuje! Jer su progonili koga ti pokara, bol povećaše onomu koga ti rani. Na njihovu krivnju krivnju još dodaj, ne opravdali se pred tobom! Nek' budu izbrisani iz knjige živih, među pravednike neka se ne broje! A ja sam jadnik i bolnik - nek' me štiti tvoja pomoć, o Bože! Božje ću ime hvaliti popijevkom, hvalit ću ga zahvalnicom. Bit će to milije Jahvi no bik žrtveni, milije nego junac s papcima i rozima. Gledajte, ubogi, i radujte se, nek' vam oživi srce, svima koji Boga tražite. Jer siromahe Jahve čuje, on ne prezire sužanja svojih. Neka ga hvale nebesa i zemlja, mora i sve što se u njima miče. Jer Bog će spasiti Sion - on će sagradit' gradove Judine - tu će oni stanovat', imati baštinu. Baštinit će ga potomci slugu njegovih; prebivat će u njemu oni što ljube ime Božje.

Psalam 69.

O Bože, spasi me, Gospode, u pomoć mi pohitaj! Nek' se postide i smetu svi koji mi o glavi rade! Nek' odstupe i nek' se posrame koji se nesreći mojoj raduju! Nek' uzmaknu u sramoti svojoj koji zlurado na me grohoću! Neka kliču i nek' se vesele u tebi svi koji tebe traže! Neka govore svagda: "Velik

je Bog!" svi koji spasenje tvoje ljube! A bijedan sam ja i nevoljan, o Bože, u pomoć mi pohitaj! Ti si pomoć moja i spasitelj; Gospode, ne kasni!

Psalam 85

Prigni uho svoje, Gospode, i usliši me, jer sam bijedan i ubog. Čuvaj dušu moju, jer sam posvećen tebi; spasi slugu svoga koji se uzda u te! Ti si moj Bog; o Gospode, smiluj mi se, jer povazdan vapijem tebi. Razveseli dušu sluge svoga, jer k tebi, Gospode, dušu uzdižem. Jer ti si, Gospode, dobar i rado praštaš, pun si ljubavi prema svima koji te zazivaju. Slušaj, Gospode, molitvu moju, i pazi na glas vapaja mog. U dan tjeskobe vapijem k tebi, jer ćeš me uslišati. Nema ti ravna među bozima, Gospode, nema djela kakvo je tvoje. Svi narodi što ih stvori doći će i klanjat se tebi, o Gospode, i slavit će ime tvoje. Jer ti si velik i činiš čudesa: ti si jedini Bog. Uči me, Gospode, svojemu putu da hodim vjeran tebi, usmjeri srce moje da se boji imena tvojega! Hvalit ću te, Gospode, Bože moj, svim srcem svojim, slavit ću ime tvoje dovijeka, jer tvoje ljubavi prema meni ima izobilja, istrgao si moju dušu iz dubine Podzemlja. O Bože, oholice se digoše na me, mnoštvo silnika život mi vreba, i nemaju tebe pred očima. No ti si, Gospode Bože, milosrdan i blag, spor na srdžbu - sama ljubav i vjernost. Pogledaj na me i smiluj se meni; daj svome sluzi snage svoje i spasi sina sluškinje svoje! Daj mi milostivo znak naklonosti svoje, da vide moji mrzitelji i da se postide, jer si mi ti, o Gospode, pomogao, ti me utješio.

Slava, I sada:
Aliluja,aliluja,aliluja, slava Tebi, Bože! *3x*
Gospode, pomiluj!*3x*

Slava: Tropar, gl. 8.

Kada je razbojnik ugledao Začetnika života kako visi na križu, govoraše: Kada ovaj s nama raspeti ne bi bio utjelovljeni Bog, sunce ne bi sakrilo svoje zrake, niti bi se zemlja dršćući tresla. Nego, Gospode, ti koji sve trpiš, spomeni se mene u carstvu svojem!

I sada: *Bogorodičan:*

Ti si se, o Dobri, radi nas rodio od Djevice, podnio si razapinjanje i smrću smrt uništio, i pokazao uskrsnuće kao Bog. Ne odbaci nas, koje si sazdao rukom svojom, Milostivi, pokaži nam milosrđe svoje, i primi Bogorodicu koja Te je rodila jer se ona za nas moli i spasi, Spasitelju, narod koji očajava!

Zatim:

Stihiri, gl. 7.

Strahotno bijaše gledati Stvorca neba i zemlje obješena na križ, sunce koje je pomrčalo i dan koji se opet u noć obratio i zemlju zemlju kako iz grobova vraća mrtve, s kojima se tebi klanjamo: Spasi nas!

- Razdijeliše među sobom haljine moje i za odjeću moju baciše kocku.

Gl. 2. **Kada su tebe, Gospoda slave, bezakonici na križ pribili, vapio si im: Čime sam vas povrijedio ili čime razgnjevio? Tko vas je ikada prije mene od žalosti oslobodio? I što mi sada uzvraćate? Zlo za dobro, za ognjeni stup me na križ prikovaste; za oblak, grob mi iskopaste; za manu mi žuč prinijeste; za vodu, octom napojiste. Pozvat ću , stoga, neznabošce i oni će me proslaviti s Ocem i Svetim Duhom.**

- Žuči me nahraniše i u žedi mojoj octom me napojiše.

Kada su tebe, Gospoda slave…

Slava, gl. 6.:

Pred Raspelom: najprije svećenik, a zatim ponovi čitač ili kor:

Danas na drvetu visi Onaj koj je utvrdio zemlju nad vodama!
Danas na drvetu visi Onaj koj je utvrdio zemlju nad vodama!
Danas na drvetu visi Onaj koj je utvrdio zemlju nad vodama!
Trnovim je vijencem ovjenčan, Onaj koj je Kralj anđela! Za porugu je skrletom ogrnut Onaj koji nebo oblacima prekriva. Udarce prima Onaj koji je Adama u Jordanu oprao! Čavlima biva pribijen Zaručnik Crkve, i kopljem proboden Sin Djevice.
Klanjamo se muci tvojoj, Kriste!
Klanjamo se muci tvojoj, Kriste!
Klanjamo se muci tvojoj, Kriste!
Pokaži nam i slavno uskrsnuće svoje!

I sada: Danas na drvetu visi....

Prokimen, gl. 6.

Bezumnik reče u svom srcu: Nema Boga!

– Nikoga nema da čini dobro, nema ni jednoga. Bezumnik reče...

Čitanje iz Proroštava Jeremijinih
(11,18-23 i 12, 1-5,9-11.14-15)

Gospod mi objavi te znam! Tada mi ti, Gospode, razotkri njihove spletke. A ja bijah kao jagnje krotko što ga vode na klanje i ne slutih da protiv mene snuju pakosne naume. »Uništimo drvo još snažno, iskorijenimo ga iz zemlje živih, da mu se ime nikad više ne spominje!« Ali ti, Gospode nad vojskama, koji pravedno sudiš, koji ispituješ srca i bubrege, daj da vidim kako se njima osvećuješ, jer tebi povjerih parnicu svoju. Zato Gospod nad vojskama govori protiv ljudi u Anatotu koji mi rade o glavi i govore: »Ne prorokuj više u ime Gospodnje, da ne pogineš od ruke naše!« Ovako govori Gospod nad vojskama: »Evo, ja ću ih kazniti. Njihovi će mladići od mača

poginuti, sinovi i kćeri pomrijet će od gladi. Ni ostatka neće ostati kad donesem nesreću ljudima u Anatotu u godini kazne njihove.« Prepravedan si, Gospode, da bih se mogao s tobom parbiti. Samo bih jedno s tobom raspravio: Zašto je put zlikovaca uspješan? Zašto podmuklice uživaju mir? Ti si ih posadio, i oni se ukorijeniše, rastu i plod donose. Al' si bliz samo ustima njihovim, a daleko im od srca. No ti, Gospode, mene poznaješ i vidiš; ispitao si srce moje, ono je s tobom. Odvedi ih kao jagnjad na klanje, sačuvaj ih za dan pokolja. Dokle će zemlja tugovati, dokle će trava na svem polju sahnuti? Zbog opačine njezinih stanovnika ugiba stoka i ptice! Jer govore: »Bog ne vidi naših putova.« Ako s pješacima trčeći sustaješ, kako ćeš se s konjima utrkivati? Kad ni u mirnoj zemlji nemaš uzdanja, kako ćeš onda kroz guštare jordanske? Zar je baština moja šarena ptica oko koje odasvud druge slijeću? Hajde, skupite se, sve divlje zvijeri, dođite žderati. Mnogi pastiri opustošiše moj vinograd, zgaziše nasljedstvo moje; dragu mi baštinu pretvoriše u golu pustinju, pretvoriše u pustoš, žalosna je pustoš preda mnom. Sva je zemlja pusta jer nikog u srce ne dira. Zar je baština moja šarena ptica oko koje odasvud druge slijeću? Hajde, skupite se, sve divlje zvijeri, dođite žderati. Ovako govori Gospod: »Sve zle susjede svoje, koji su dirnuli u baštinu što sam je dao narodu svome Izraelu, ja ću iščupati iz zemlje njihove. Ali dom Judin iščupat ću iz njih. A kad ih iščupam, ponovo ću im se smilovati i povesti natrag, svakoga na baštinu i zemlju njegovu.

Čitanje Apostola: Iz Poslanice Hebrejima (10,19-31)

Braćo, imamo dakle slobodan ulaz u Svetinju po krvi Isusovoj – put nov i živ što nam ga On otvori kroz zavjesu, to jest svoje tijelo; imamo i Velikog svećenika nad kućom Božjom. Pristupajmo stoga s istinitim srcem u punini vjere, srdaca škropljenjem očišćenih od zle savjesti i tijela oprana čistom vodom. Čuvajmo nepokolebljivu vjeru nade jer je vjeran Onaj koji dade obećanje. I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela te ne propuštamo svojih sastanaka, kako je u nekih običaj, nego se hrabrimo, to više što više vidite da se bliži Dan. Jer ako svojevoljno griješimo pošto primismo spoznanje istine, nema više žrtve za grijehe, nego strašno iščekivanje suda i bijesa ognja što će proždrijeti protivnike. Je li tko prekršio Zakon Mojsijev, bez milosrđa *biva pogubljen na osnovi dvojice ili trojice svjedoka.* Zamislite koliko li će goru kaznu zavrijediti tko Sina Božjega pogazi, i nečistom smatra *krv Saveza* kojom je posvećen, i Duha milosti pogrdi? Ta poznajemo Onoga koji je rekao: *Moja je odmazda, ja ću je vratiti;* i još: *Sudit će Gospod svome puku.* Strašno je upasti u ruke Boga živoga.

Čitanj Evanđelja po Ivanu (18,28-19,37: *skraćeno 19,*)

U ono vrijeme Pilat im preda Isusa da se razapne. Uzeše dakle Isusa. I noseći svoj križ, iziđe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota.

Ondje ga razapeše, a s njim i drugu dvojicu, s jedne i druge strane, a Isusa u sredini. A napisa Pilat i natpis te ga postavi na križ. Bilo je napisano: »Isus Nazarećanin, kralj židovski.« Taj su natpis čitali mnogi Židovi jer mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada, a bilo je napisano hebrejski, latinski i grčki. Nato glavari svećenički rekoše Pilatu: »Nemoj pisati: 'Kralj židovski', nego da je on rekao: 'Kralj sam židovski.'« Pilat odgovori: »Što napisah, napisah!« Vojnici pak, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše ih na četiri dijela – svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgor dodolje. Rekoše zato među sobom: »Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopane« – da se ispuni Pismo koje veli: *Razdijeliše među se haljine moje, za odjeću moju baciše kocku.* I vojnici učiniše tako.
Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija Magdalena. Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: »Ženo! Evo ti sina!« Zatim reče učeniku: »Evo ti majke!« I od toga časa uze je učenik k sebi.

Nakon toga, kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunilo Pismo, reče: *»Žedan sam.«* A ondje je stajala posuda puna octa. I natakoše na izopovu trsku spužvu natopljenu *octom* pa je primakoše njegovim ustima. Čim Isus uze ocat, reče: »Dovršeno je!« I prignuvši glavu, preda duh.
Kako bijaše Priprava, da ne bi tijela ostala na križu subotom, jer velik je dan bio one subote, Židovi zamoliše Pilata da se raspetima prebiju golijeni i da se skinu. Dođoše dakle vojnici i prebiše golijeni prvomu i drugomu koji su s Isusom bili raspeti. Kada dođoše do Isusa i vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni, nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok i odmah poteče krv i voda. Onaj koji je vidio svjedoči i istinito je svjedočanstvo njegovo. On zna da govori istinu da i vi vjerujete jer se to dogodilo da se ispuni Pismo: *Nijedna mu se kost neće slomiti.* I drugo opet Pismo veli: *Gledat će onoga koga su proboli.*

Zatim:

Stih

Ne odbaci nas do kraja poradi imena svojega, nemoj razvrći saveza svojega i ne ostavi nas bez milosti svoje poradi Abrahama, miljenika svojega, Izaka, sluge svojega, i Izraela, sveca svojega.

Sveti Bože…, Slava: I sada, Presveta Trojice, Slava: I sada: Očenaš…

Kondak, gl. 8.

Dođite, proslavimo Onoga koji je radi nas raspet, jer njega vidje Marija na drvu, te govoraše: Ako i raspeće trpiš, ti si Sin i Bog moj!

Gospode, pomiluj! *40 puta.*

Molitva

Ti koji si u svako vrijeme i u svaki čas, na nebesima i na zemlji štovan i slavljen, Kriste Bože, koji si spor na srdžbu, bogat milosrđem i dobrotom, koji ljubiš pravedne a prema grešnima si milostiv, i koji sve zoveš k spasenju radi obećanja budućih dobara, Ti jedini, Gospode, primi molitve koje ti u ovaj čas upućujemo i upravi život naš prema zapovijedima svojim. Posveti duše naše, očisti tijela naša, ispravi nam misli i pročisti namisli, te nas izbavi od svake brige, nevolje, i tjeskobe; okruži nas svetim anđelima svojim da njihovom zaštitom čuvani i praćeni, prispijemo k jedinstvu vjere i spoznaji neizrecive slave tvoje, jer Ti si blagoslovljen u vijeke vjekova. Amin.

Gospode, pomiluj! *3x* **Slava: I sada:**

Časniju od kerubina i neusporedivo slavniju od serafina, koja si bez povrede Boga-Riječ rodila, kao istinsku Bogorodicu, tebe veličamo.

(Ako je svećenik:

Imenom Gospodnjim blagoslovi, oče.

S: Bože, budi nam milostiv i blagoslovi nas, rasvijetli lice svoje nad nama i pomiluj nas.)

Molitva Svetoga Bazilija Velikoga

Vladaru, Gospode Isuse Kriste, Bože naš, Ti si spor na srdžbu zbog grijeha naših i priveo si nas do ovoga časa u koji si visio na životvornome drvetu, kada si dobrome razbojniku otvorio rajska vrata i smrću smrt uništio: očisti nas, grješne i nedostojne sluge svoje. Mi smo sagriješili i bezakonje počinili i nismo dostojni uzdignuti oči svoje i gledati u nebesku visinu, jer smo napustili put istine Tvoje, a hodasmo po volji srca svojega. Ali, molimo Tvoju neizmjernu dobrotu: poštedi nas, Gospode, po obilju milosrđa svojega i spasi nas poradi svetoga imena svojega, jer naši su se dani istrošili u taštini. Izbavi nas iz ruke protivnika i otpusti nam naše grijehe, umrtvi naše tjelesno mudrovanje da se, odloživši staroga čovjeka, odjenemo u novoga i da tako živimo Tebi, našemu Vladaru i Dobročinitelju. Daj da vršeći Tvoje zapovijedi dospijemo do vječnoga mira gdje je prebivalište svih onih koji se vesele. Ti si uistinu zbiljsko veselje i radost onima koji ljube Tebe, Kriste Bože naš, i Tebi slavu iskazujemo s Tvojim vječnim Ocem i presvetim i dobrim i životvornim Tvojim Duhom, sada i vazda i u vijeke vjekova. Amin.

OTPUST

Ako je svećenik:

S: Slava Tebi Kriste, Bože ufanje naše, slava tebi.

N: **Slava, I sada. Gospode, pomiluj.** *3x.* **Blagoslovi.**

S: Krist, pravi Bog naš, molitvama prečiste Majke svoje, prepodobnih i bogonosnih otaca naših i svih svetih, neka nas pomiluje i spasi jer je dobar i čovjekoljubiv. **Amin.**

Ako nema svećenika, reci:

Gospode Isuse Kriste, pravi Bože naš, molitvama prečiste Majke Tvoje i svih svetih zaštitnika naših, neka ova molitva bude Tebi ugodna, a nama grješnicima korisna. O, Gospode, spasi nas, pomiluj nas i sve čuvaj nas, jer si dobar i čovjekoljubiv. Amin.

Molitvama svetih otaca naših, Gospode Isuse Kriste, Bože naš, pomiluj nas.